

Početna stranica » Kategorija » Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (5)

| Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (5)

JELENA JINDRA 3. KOLOVOZA 2021.

IZDOJENO, LJUDSKA PRAVA

Tri stručnjakinje koje sustav i javnost prepoznaju kao najveće zaštitnice dječjih prava – **Gordana Buljan Flander**, **Lana Petö Kujundžić** i **Marina Ajduković** – primjenjuju ili se zalažu za primjenu “otuđenja od roditelja”. Zaštita djece i obitelji, a pogotovo majki, u Hrvatskoj malo koga zanima čim baš nitko nije provjeravao iskonstruirane biografije i iskonstruirana znanstvena istraživanja na temelju kojih uvode doktrinu “otuđenja”. Za svoj redovni rad primaju osobne dohotke iz državnog proračuna ili proračuna Grada Zagreba. Za “otuđenje od roditelja” honorare.

Puštanje u stručnu i širu javnost podataka da su “vodeći stručnjaci” ili “najveći međunarodni autoriteti” ili “najveća svjetska znanstvena istraživanja” pokazali da je “otuđenje od roditelja” “najvažniji problem u svijetu u području zaštite djece i da se svi stručnjaci slažu...” jedan je od slikovitijih primjera manipulacije istinom u javnosti. Tisuće života djece i roditelja već se u Hrvatskoj uništava primjenom znanstveno upitne doktrine oko koje se stručnjaci uopće ne slažu.

Marina Ajduković – ideolog i edukator “otuđenja u socijalnoj skrbi u RH

Stručnjakinja koju sustav prepoznaje kao najveću zaštitnicu djece je i psihologinja i sociologinja Marina Ajduković, redovita profesorica na Studiju socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu. Ona u obrazovnom i ideološkom smislu oblikuje hrvatski socijalni rad desetljećima.

Marina Ajduković, Tatjana Katkić, Gordana Buljan Flander... (Foto: Hina)

U centrima za socijalnu skrb, koji su u nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, stručni timovi prvi “identificiraju neprikladne i manipulativne oblike ponašanja roditelja”. Godine 2017. Ministarstvo i Ured UNICEF-a za Hrvatsku pokreću program “Za snažniju obitelj”. U sklopu tog programa, uz suradnju Hrvatske udruge socijalnih radnika, pojašnjavaju nam iz Ureda UNICEF-a za Hrvatsku, “provodile su se edukacije za djelotvorno vođenje slučaja tijekom kojih su u manjem opsegu pokrivena i teme vezane uz otuđenje djeteta”.

“Edukacije su se provodile u okviru programa “Sustavna podrška obiteljima s djecom: Procjenjivanje i smanjivanje rizika za dobrobit djece”, koji se odvija od rujna 2017. do lipnja 2021. godine te u suradnji s provedbenim partnerom Društvom za psihološku pomoć. Program je vodila prof. dr. sc. Marina Ajduković sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koja je ujedno bila i ključna edukatorica.” Njezine suradnice su također sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu.

U okviru tog programa razvijena je i Lista za procjenu ugroženosti psihosocijalne dobrobiti djeteta u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva, a autorice liste su: Ajduković, M., **Blažeka Kokorić, S.** i **Sladović Franz, B.** (2018). U izradi te Liste neposredno je sudjelovalo 20 stručnjaka. Pored **Mije Roje Đapić** i **Renate Ćorić Špoljar**, praktičarki “otuđenja” iz Poliklinike, tu su **Tatjana Katkić Stanić** i **Marija Barilić** iz Ministarstva, **Štefica Karačić**, predsjednica Hrvatske udruge socijalnih radnika, a ostali su djelatnici centara za socijalnu skrb.

Ideja da će se stručnjaci centara za socijalnu skrb educirati o “otuđenju od roditelja”, nema nikakve veze s realitetom. Svakodnevno smo svjedoci da pored svih razvijenih protokola i lista, s ciljem poštovanja najboljeg interesa djeteta, stručnjaci, i kada, navodno, poštuju procedure – ne vide dijete. Sjetimo se dvoipolgodišnje djevojčice **Nikoll** iz Nove Gradiške. Stručnjaci centara za socijalnu skrb i stručnjaci koji nadziru njihov stručni rad toliko slobodno interpretiraju svoju stručnu odgovornost da su oni ispali veće žrtve od ubijenog djeteta.

---

*Je li za zlostavljano dijete
koje “stručnjak” optuži da laže,
za lažno “otuđeno dijete”, za
ovršeno dijete veća dobrobit da
zna da je društvo čulo i
reagiralo na njegovu bol ili je
veća dobrobit za dijete da se o
tome šuti? Tko to odlučuje i na
temelju kojih kriterija?*

A sada je tu “Lista za “otuđenje”” u čijoj izradi je sudjelovala Marina Ajduković, također društveno afirmirana kraljica dječjih prava u Hrvatskoj. Izrada te Liste počela je 2017. sa svjetskim brendom UNICEF-a kao organizatorom i financijerom. A gdje je počela? U Poliklinici. Te 2017. u Poliklinici su sastavljene dvije fokusne grupe sa 17 stručnjaka iz Poliklinike, sustava socijalne skrbi i pravosuđa s ciljem identifikacije znakova manipulacije/otuđenja djeteta. Zatim je izrađena prva verzija Liste, koja je analizirana sa stručnjacima na seminaru za voditelje slučaja. Pa su u travnju 2018. sastavljene dvije fokusne grupe s 14 stručnjaka iz Poliklinike i sustava socijalne skrbi radi pripreme pilot-korištenja standardiziranih instrumenata CZSS-a u zaštiti prava i dobrobiti djeteta u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva; pa su 2019. timovi CZSS-a ispunili Listu za procjenu ugroženosti dobrobiti djeteta u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva za 149 slučajeva.

“Pri tome ističemo”, pišu u Uredu UNICEF-a za Hrvatsku, “da je svrha Liste preciznije identificiranje neprikladnih i manipulativnih oblika ponašanja roditelja te kvalitetnija procjena stupnja ugroženosti psihosocijalne dobrobiti djeteta u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva, kao i da Lista nije dijagnostički već trijažni instrument koji treba pomoći stručnjacima CZSS u procjeni prisutnosti određene razine rizika za pojavu emocionalnog zlostavljanja djece u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva i za odlučivanje oko daljnjih postupanja niti nije zamjena za vještačenje.”

Autori i edukatori posebnog modula edukacije vezano za razdvojeno i konfliktno roditeljstvo su prof. dr. sc. Marina Ajduković, prof. dr. sc. Slavica Blažeka Kokorić, prof. dr. sc. Branka Sladović Franz i ekstenzija G. Buljan Flander u Poliklinici – mag. psihologije Mia Roje Đapić.

Digresija, to što stručnjaci iz sustava idu na edukacije, ne znači da su i educirani. Oni ih prijavljuju nadležnim komorama i dobivaju bodove, no nitko nikada ne provjerava porast kompetencija stručnjaka nakon završenih edukacija. To je digresija u temi “otuđenja od roditelja” jer je to pravilo, a ne specifičnost, u svim komorama odgovornim za licenciranje naših stručnjaka. Ured UNICEF-a za Hrvatsku je tako u spomenutoj edukaciji o “otuđenju od roditelja” porast kompetencija nakon edukacija “pratio metodom samo-iskaza pri čemu su se koristila sljedeća pitanja:

---

*“Praktičari otuđenja” naprosto
nisu računali na fejbučku
grupu #spasime i snagu i
srčanost majki kojima se
oduzimaju djeca*

Bolje razumijem dinamiku i obilježja roditeljskih sukoba prije i tijekom razvoda, Jasnije mi je koji su razvodi visoko konfliktni, Bolje razumijem razliku između neprikladnog i manipulativnog roditeljskog ponašanja, Lista za procjenu ugroženosti psihosocijalne dobrobiti djeteta u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstvu bit će mi korisna za vođenje takvih slučajeva”.

I to je to – “otuđenje” će se utvrđivati i u centrima za socijalnu skrb u RH.

Međutim, UNICEF nema formalno usvojen stav o “otuđenju od roditelja” na globalnoj razini u smislu da postoji službeni tzv. position paper usvojen od strane Izvršnog odbora UNICEF-a.

U okviru programa “Za snažniju obitelj”, čiji je proračun za Petogodišnje razdoblje od 2017. do 2021. godine 8,1 milijun kuna, Ured UNICEF-a za Hrvatsku ipak je, manjim udjelom, financirao ulazak “otuđenja” u sustav za zaštitu djece i obitelji. “Naravno, ovdje ne govorimo o situacijama kada je taj drugi roditelj zlostavljač i čini štetu djetetu, nego o situacijama kada jedan roditelj namjerno manipulira djetetom s ciljem da ga trajno razdvoji od drugog roditelja”, pojašnjavaju iz Ureda UNICEF-a za Hrvatsku. To znači da se oni ograđuju od procjene “otuđenja” u slučajevima obiteljskog nasilja. U hrvatskoj praksi, sasvim suprotno, to je redovita pojava. Sama ideja da će stručnjaci CZSS-a razlikovati kada dijete opravdano, a kada manipulativno odbacuje roditelja, nema veze sa stvarnošću.

Ministarstvo i “otuđenje”

Autentični stručnjaci koji se svakodnevno susreću sa žrtvama rodno uvjetovanog nasilja i s prirodom nasilnika koji koristi svoje pravo na viđanje djeteta da bi nastavio zlostavljati majku jedini imaju uvid u glas žrtve. No, ti stručnjaci ni u uvođenju “otuđenja od roditelja”, za sustav nisu dostojni sugovornici.

Jedine relevantne suradnike sustav prepoznaje u ravnateljici Poliklinike G. Buljan Flander, sutkinji Lani Petö Kujundžić i profesorici Marini Ajduković. Čak i u “otuđenju”, u kojem je ključna stvar prepoznati odbacuje li dijete jednog roditelja možda i zato što je taj roditelj – nasilan.

---

*U situaciji kada postoji jedno
vještačenje koje je provedeno
temeljem sudskog naloga, a
stranka osobno pribavi nalaze
drugih vještaka, također
vrhunskih psihologa i
psihijatra, koji su sasvim
suprotnog mišljenja, pravni
stručnjaci se s razlogom pitaju
– jesu li predmeti “otuđenja od
roditelja” postali jednaki
gatanju?*

Zabrinjavaju i odgovori koje smo o “otuđenju” dobili od nadležnog Ministarstva. Oni, naime, pišu: “Termin dijagnoze, kao i termin “otuđenje od roditelja”, odnosno medicinski pristup problemu dio je postupanja stručnjaka temeljem mjernih instrumenata koje koriste u zdravstvenom sustavu.”

To znači da u Ministarstvu ne znaju da, prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji i MKB-10, dijagnoza “otuđenja od roditelja” ne postoji, te da nema standardnih mjernih instrumenata kojima bi se s visokom vjerodostojnošću ono utvrđivalo. Za pretpostaviti je da ih Poliklinika o tome nije obavijestila.

Na pitanje rade li se u CZSS-u i u slučajevima obiteljskog nasilja procjene manipulativnog ponašanja, iz Ministarstva odgovaraju: “U slučajevima obiteljskog nasilja kada u obitelji žive djeca stručni radnici centra koriste se instrumentima socijalnog rada: Listama za procjenu razvojnih rizika i Listama za procjenu sigurnosti djeteta.”

Na pitanje koji je službeni stav Ministarstva o "28 istina struke" o "otuđenju djece" koje je lansirala Poliklinika, odgovaraju da su upoznati s time, i opet navode standardizirane liste procjene, supervizije i edukacije. No, sve nas to vraća na spomenute dvije stručnjakinje za "otuđenje" – G. Buljan Flander i M. Ajduković.

Kadija te tuži, kadija ti sudi

Ono što nas odvraća je pravo na "slobodni stil" stručnjaka centara za socijalnu skrb. "Liste su u primjeni u CZSS od 2020. godine. Primjena lista za stručnjake u CZSS nije obvezna, već se koriste, ovisno o svakoj pojedinoj situaciji (...)", pišu iz Ministarstva. Znači li to da su stručnjaci u CZSS-u potpuno slobodni i samostalno procjenjivati, na temelju vlastitog dojma i osobnog mišljenja, koji je roditelj "otuđujući" i predstavlja opasnost za razvoj djeteta?

Tko odlučuje što je u najboljem interesu pojedinog djeteta? Što ako roditelj prepozna da ono što stručnjaci rade nije u najboljem interesu djeteta? Je li u općem interesu djece izvještavati o nepravilnostima u radu socijalnih službi, Poliklinike i o ozbiljnim kršenjima dječjih prava?

Dvadeset i peta hrvatska Laura: "Sedam godina traje naš slučaj, a institucije su me fizički i psihički toliko iscrpile da sam jedva u stanju brinuti o djetetu. Dijete nema nikakvih problema izuzev u odnosu s ocem. Ne želi ostati s njim nasamo jer je u očevoj kući doživjelo zlostavljanje. Mene su u Centru optužili da sam nesuradljiva, da dijete laže, a ja sam od žrtve nasilja postala manipulativna majka. Unatoč kasnijem nalazu vještaka da nisam manipulativna osoba i da ne radim protivno interesima djeteta, u zadnjem mišljenju CZSS traži da mi se dijete oduzme i da se dodijeli u potpunosti ocu. Socijalna radnica mi je pričala priču o kralju Salomonu koji je presudio da je bolja majka ona koja prepušta dijete drugoj majci! Taj sindrom "otuđenja", ni sama nisam znala za to dok se nisam našla u toj situaciji i jednostavno nisam mogla vjerovati da to postoji. Kako je moguće da mi majke koje imamo različite slučajeve, različite obiteljske situacije i djecu, imamo identična mišljenja Poliklinike i Centra? Kao da je sve pisano copy-paste metodom. Ne vidim više izlaz iz svega toga, bojim se bilo kome obratiti. A najstrašnije mi je što dijete proživljava svih svojih sedam godina, strašne stvari. Strašne."

Nepotkrijepljene podatke o "otuđenju", koji dolaze od hrvatskih stručnjakinja i stručnjaka koji takozvani sindrom otuđenja uvode u hrvatsku praksu, šire i mediji, i stručne komore, i profesionalne udruge, i Ured pravobraniteljice za djecu, i Ministarstvo za rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, i saborski zastupnici, i Vrhovni sud RH, i Vlada Republike Hrvatske. To čine elegantnim prešućivanjima. Tako je primjerice psihijatar i stalni sudski vještak **Domagoj Štimac**, bivši zamjenik ravnateljice Poliklinike, na 3. Međunarodnoj konferenciji EAPAP-a, prema izvještaju koji potpisuju Woodalovi, Mia Roje Đapić i Gordana Buljan Flander, održao predavanje o lažnim optužbama za zlostavljanje u

obitelji. "Istaknuo je da se učestalost lažnih i neutemeljenih optužbi za zlostavljanje u općoj populaciji kreće od 2% do 10%, a u problematičnim razvodima doseže oko 50%." No nigdje se ne navodi odakle Štimcu ti podaci, tko su autori tog istraživanja, na kojem uzorku je rađeno. Ali – željena poruka je poslana: žrtve nasilja lažu.

Vrhovni sud RH

Prema istom izvještaju: "Cijenjena članica Konferencije bila je i **Renata Šantek**, sutkinja Vrhovnog suda RH. Vrlo je jasno izjavila da je koncept otuđenja prihvaćen i napomenula je da je, iako vještaci mogu pružiti dokaze za informiranje postupka, sudac odgovoran za donošenje odluka i utvrđivanje onoga što je u najboljem interesu djeteta." Iz izjave sutkinje Šantek nije jasno kome hrvatski suci odgovaraju za svoje presude? Renata Šantek je, podsjetimo, bila u užem sastavu Radne skupine za izradu novog Obiteljskog zakona ministrice **Nade Murganić**, a čiji nacrt je povučen zbog pritiska javnosti. U toj Radnoj skupini bila je i Marina Ajduković te u širem sastavu predstavnik udruge U ime obitelji i predstavnik Hrvatske udruge za ravnopravno roditeljstvo.

Obiteljski sudovi i "28 istina struke"?

S obzirom na to da sutkinja Vrhovnog suda tvrdi da je koncept "otuđenja" prihvaćen, a rodoslovno stablo "otuđenja" u Hrvatskoj precizno je dokumentirano u prethodnim tekstovima, ako se nastavi dosadašnja politika, najavljenim osnivanjem obiteljskih sudova do kraja će se formalizirati primjena "28 istina struke" o "otuđenju" u pravosuđu. Kakav će to nadroditelj biti hrvatsko pravosuđe, ono isto u koje građani, prema podacima Eurobarometra, imaju najmanje povjerenja u cijeloj EU? I na čijim mišljenjima će ti sudovi temeljiti svoje odluke, poduzetnih samoprozvanih "praktičara otuđenja"?

Otkada zagovara primjenu doktrine "otuđenja", kaznena sutkinja Lana Petö Kujundžić svojim autoritetom na području pravne zaštite djece javno se zalaže čak i za to da suci u parnicama o skrbništvu nad djecom donose žurne odluke koje će temeljiti isključivo na mišljenjima stručnjaka Poliklinike i centara za socijalnu skrb. Drugim riječima, da suci ne traže dodatna vještačenja djece i roditelja kad već imamo, prema njezinim riječima, visokoeducirane stručnjake u tim ustanovama. Podsjetimo u "28 istina struke" o "otuđenju" praktičari traže žurno oduzimanje djece roditelju koji otuđuje dijete i dodjeljivanje djeteta na skrb otuđenom roditelju, tj. onom koje dijete ne želi ni viđati. Ili udomiteljskoj obitelji i domu za nezbrinutu djecu.

Kada je početkom ove godine u javnost izašla afera o prekrcanim domovima za nezbrinutu djecu, kao jedan od motiva za smještanje u dom navodilo se i "otuđenje od roditelja". Sreća je u nesreći što su sudska vještačenja, a neke hrvatske Laure u višegodišnjim sudskim

procesima imaju ih i desetak, takav biznis da će se vjerojatno prijedlogu Lane Petö Kujundžić prvi suprotstaviti sudski vještaci. Premda sudovi traže sudska vještačenja da bi provjerili mišljenje o obitelji centara za socijalnu skrb i Poliklinike, ta vještačenja plaćaju roditelji, često samo hrvatske Laure koje žele dokazati da nisu “manipulatorice”. Cijena jednoga je oko 16.000 kn. Kada sam četvrtu hrvatsku Lauru pitala koliko je novca do sada potrošila na dokazivanje da nije roditelj koji otuđuje dijete od oca, rekla mi je: “Mogla sam nam kupiti pristojan stan u centru Zagreba.”

Prema Buljan Flander, “psihološki rascjep (*splitting*) nije povezan s ranijim zlostavljanjem otuđenog roditelja, već sa zlostavljanjem otuđujućeg roditelja”.

A psihologinja i sociologinja sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu Marina Ajduković, podsjetimo, sukreirala je inovativni projekt rane detekcije mogućeg “otuđenja” u centrima za socijalnu skrb.

Hrvatski odvjetnici specijalizirani za obiteljsko pravo, prava djece i ljudska prava sad već redovito imaju slučajeve u kojima su majke prvo prijavile nasilje, a potom bile osumnjičene da su manipulativni roditelj. Kažu da je u porastu izjednačavanje roditeljskih prava nasilnika i žrtava, što je protivno svim konvencijama koje je Hrvatska potpisala. Time se krši i Europska konvencija o ljudskim pravima.

Dva su momenta koja nalaze posebno problematičnima u tim slučajevima. Prvi, roditelj unutar sustava – od *Hrabrog telefona*, Centra za socijalnu skrb, Poliklinike i policije – dobiva pogrešne informacije. Ako majka dođe u Polikliniku s djetetom koje je presumirana žrtva u tom trenutku, a oni pozovu i potencijalnog nasilnika – oca na razgovor, to je golemi problem. Drugi je problem, ističu odvjetnici s kojima smo razgovarali, vjerodostojnost sudskih vještaka psihijatrijske i psihologijske struke. Nevjerojatno je, kažu, da se u svakom slučaju može oboriti njihove nalaze i mišljenja. Kroz to se, naime, šalje negativna poruka nepovjerenja u psihologijsko- psihijatrijska sudska vještačenja, ali i nepovjerenja u cijeli pravosudni sustav.

Od koga je to krenulo? Zašto mi takvu situaciju danas imamo? Kako su vrijedne struke psihologa i psihijatara u Hrvatskoj postale upitne? U situaciji kada postoji jedno vještačenje koje je provedeno temeljem sudskog naloga, a stranka osobno pribavi nalaze drugih vještaka, također vrhunskih psihologa i psihijatra, koji su sasvim suprotnog mišljenja, pravni stručnjaci se s razlogom pitaju – jesu li predmeti “otuđenja od roditelja” postali jednaki gatanju? Predmeti se svode na bespoštednu borbu roditelja isprepletenu sucima i vještacima u čiju se vjerodostojnost ne može uzdati. A radi se o ljudskim životima i o ljudskim sudbinama.

Hrvatska – tvornica “otuđene” djece?

Prema službenim podacima Ministarstva za rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, raste broj slučajeva/intervencija u kojima je stručni tim CZSS-a procijenio da se radi o manipulaciji djetetovim pravom na osobne odnose od strane roditelja s kojim dijete živi, uslijed čega se osobni odnosi ne održavaju:

- 2015. broj slučajeva/intervencija centra 691
- 2016. broj slučajeva/intervencija centra 977
- 2017. broj slučajeva/intervencija centra 1068
- 2018. broj slučajeva/intervencija centra 1013
- 2019. broj slučajeva/intervencija centra 1143

Broj predstavki i pritužbi građana Samostalnom sektoru za upravni i inspeksijski nadzor u socijalnoj skrbi, po godinama, nismo dobili. Djeca su najveće žrtve, a i svi roditelji su žrtve, ako su nemoćni, ako nemaju novac i utjecaj. O nevinim žrtvama se ne govori. Ni one ne smiju javno govoriti o nepravdama koje proživljavaju unutar sustava.

Po iskustvima hrvatskih Laura

Po svjedočenjima više od 40 hrvatskih Laura, majka koju CZSS uputi s djetetom u Polikliniku na multidisciplinarnu obradu neće ostaviti dobar dojam:

- “ako joj dijete u čekaonici sjedi u krilu: to se tumači kao stopljenost majke s djetetom”;
- “ako je dijete nemirno u čekaonici: to je loš odgoj”;
- “ako se buni što dijete samo ostaje u čekaonici: to je prevelika brižnost”;
- “ako pred stručnjakom spomene da djetetu koje ima otpor prema susretima s ocem uvijek kaže da je može nazvati: to se tumači kao pokušaj ‘otuđenja’”;
- “ako ima tužan pogled dok predaje dijete ocu: to je znak da majka “otuđuje” dijete”;
- “ako spomene neki problem u odnosu dijete - otac: tada će, bez majčina znanja, otac odmah biti pozvan na razgovor u Polikliniku”;
- “ako dijete pred stručnjacima kaže s kojim roditeljem želi živjeti: djetetov iskaz bit će protumačen kao lažan, neće ući u Nalaz i mišljenje o djetetu, a majka će biti proglašena manipulativnom ili ‘otuđujućom’”;
- “ako dijete govori negativno o ocu: to će biti shvaćeno kao ponavljanje majčinih riječi, tj. kao pokušaj ‘otuđenja’”.

#SPASIME

U Facebook-grupi Inicijative *#spasime* primijetila sam tijekom ožujka 2020. da majke učestalo pišu objave o tome da su stručnjaci centara za socijalnu skrb i/ili stručnjaci Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba u svojim mišljenjima napisali da su one “manipulativni” i “otuđujući roditelj”. Takvim mišljenjem, svjedoče u tim svojim objavama na fejsu, stručnjaci navode sudove da im, po hitnom postupku, oduzmu djecu i dodijele ih ocu. Javljale su se i majke kojima su djeca već sudski oduzeta zbog “otuđenja”. Sve im se to događa, tvrdile su, zbog procjene stručnjaka Poliklinike ili CZSS-a da su one “otuđujući roditelj” koji nakon razvoda braka manipulira djecom da bi ih udaljio od očeva, te da time emocionalno zlostavljaju svoju djecu.

Većina majki navodila je da je otac kojem stručnjaci daju prednost u roditeljskim kompetencijama – pravomoćno osuđeni obiteljski nasilnik. Ili alkoholičar, narkoman, obiteljski nasilnik – bez presude. Neke su opisivale očeve koji nikada nisu živjeli s djetetom, a kamoli plaćali uzdržavanje. Do detalja su opisivale svoj užas što su ušle u sustav za zaštitu djece i obitelji očekujući pomoć za djecu i sebe. A odjednom su se našle s nalazom stručnjaka da one nisu nikakve žrtve, nego baš suprotno – one su problem i zlostavljačice djece.

Svakodnevno nasilje, koje proživljavaju unutar sustava tijekom višegodišnjih sudskih postupaka o roditeljskoj skrbi, smiju opisati samo na fejsu. Često to čine pod lažnim profilima, od straha. Naime, svaki njihov javni istup sustav kažnjava zbog kršenja prava djeteta na privatnost. One su u začaranom krugu u kojem se krše njihova ljudska prava, pogotovo pravo na slobodu govora. One ga se moraju odreći da bi zaštitile svoju djecu, a stručnjaci koji odlučuju o njihovim životima su nedodirljivi. Neupitni.

U svim svojim javnim istupima o “otuđenju od roditelja” praktičarka Gordane Buljan Flander, ravnateljica Poliklinike, navodi da je najvažnije da država zaštititi stručnjake od optužbi i kleveta po društvenim mrežama od strane “otuđujućih” roditelja. Na svojim konferencijama praktičari “otuđenja” govore o opasnosti od društvenih mreža jer da su roditelji koji otuđuju djecu vrhunski manipulatori. Nedavno je na poziv ravnateljice, u trenutku kada su ankete javljale da je postao najpopularniji političar u Hrvatskoj, Polikliniku posjetio i predsjednik RH **Zoran Milanović**. U izjavi za medije nakon “stručne obrade”, zahvalio je stručnjakinjama Poliklinike što rade težak i opasan posao jer da su izložene prijetnjama roditelja.

No, za razliku od G. Buljan Flander, većina hrvatskih obitelji nema nikakvu moć. I da je polovina hrvatskih Laura od njih 40 s koliko sam razgovarala vrhunski manipulator i lažljivac, što ćemo s drugom polovinom? Što ćemo s nevinim žrtvama "otuđenja" u Hrvatskoj? Što ćemo s genealogijom primjene "otuđenja" u RH? Lažnim europskim udrugama, znanstvenim radovima, prešućivanjima?

Hrvatski praktičari "otuđenja" 2016. nisu računali na nekoliko momenata koji su zaustavili tajnost njihovih postupaka: na Facebooku se pojavila grupa *#spasime* u kojoj su majke iz cijele Hrvatske počele razmjenjivati svoja iskustva i shvatile da nisu usamljene u onome što im se događa unutar sustava. Nadalje, na članice Inicijative *#spasime* koja administrira tu grupu Gordana Buljan Flander nema nikakav utjecaj iako pripadaju kulturološki bliskom miljeu. "Praktičari otuđenja" naprosto nisu računali na fejbučku grupu *#spasime* i snagu i srčanost majki kojima se oduzimaju djeca. Primjer talijanske majke **Laure Massaro** i rimski prosvjedi pokazuju da će se, kad-tad, i hrvatske Laure – bez zaštite identiteta – javno izložiti i usprotiviti "otuđenju" i tzv. kraljicama dječjih prava.

Mnogo je prigovora na rad Poliklinike. Zbog čega? U čemu Poliklinika zakazuje? U kojem dijelu je to odgovornost i Poliklinike? To su važna pitanja za javnost. Zakonski je zabranjeno iznositi informacije o pojedinom djetetu – potrebno je izvještavati o općoj situaciji za djecu, a ne o pojedinom djetetu. Toga se i držimo u ovom serijalu tekstova. No, ključno je pitanje štite li mediji djecu šuteći o dramama koje ona proživljavaju? Je li za zlostavljano dijete koje "stručnjak" optuži da laže, za lažno "otuđeno dijete", za ovršeno dijete veća dobrobit da zna da je društvo čulo i reagiralo na njegovu bol ili je veća dobrobit za dijete da se o tome

šuti? Tko to odlučuje i na temelju kojih kriterija? U Hrvatskoj se sve odlučuje mimo djeteta, a, po mogućnosti, i mimo javnosti.

Treća hrvatska Laura, ona s početka serijala kojoj su stručnjaci Centra, potpuno protuzakonito, prije tri mjeseca otrgnuli šestogodišnje dijete iz ruke i odveli ga u nepoznatom joj smjeru, ispostavilo se k ocu – nasilniku, sada mi šalje SMS poruku: “Zadnjih tjedan dana mi je užasno teško, sve teže i teže nositi se sa svim i razmišljam da odustanem i dignem ruke od svega. Posložila sam si to ovako u glavi: Imala sam ga 9 mjeseci u sebi, bila mu mama najljepših šest i pol godina u svom životu, sad ga neću imati do njegove šesnaeste, a tada, ako me i dalje bude htjelo u svom životu, nitko ga više neće spriječiti u tome!”

Ostala sam bez teksta. Kao i mnogo puta u ovih godinu i pol dana istraživanja primjene “otuđenja od roditelja” u Hrvatskoj.

“

Serijal tekstova “Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece?” napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (1)

Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (2)

Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (3)

Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (4)

djeca posvojenje

Jelena Jindra

POVEZANI ČLANCI

RAFAEL KREŠIĆ

“Nemjerljiva šteta časti i ugledu”

23. RUJNA 2021.